

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймгийн Булган сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн
2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын айлан

Аудитын код: БУА-2025/012/НА-СА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Булган аймаг

2025 он

Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудиторын албан тушаалын албан үүргийг
түр орлон гүйцэтгэгч: Ж.Энхцоодол Утас: 7034-2580
Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn

ЦЭСБ аудит ХХК-ийн захирал: Ч.Цэрэннадмид
Утас: 9511-2689 Цахим хаяг: tsesb.audit@gmail.com

Ахлах аудитор Ш.Ганчимэг Утас: 9937-7360
Цахим хаяг: shagdarganchimeg44@jmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант, 5-р баг, Булган сум, Булган аймаг,
63082, Утас/Факс: 7034-2580
Цахим шуудан: bulgan@audit.gov.mn

2025.02.24 № 292

танай _____ ны № _____ т

БУЛГАН СУМЫН ЕБС-ИЙН 3 ДУГААР
СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ
Б.МӨНХЖАРГАЛ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Булган аймгийн Булган сумын 3 дугаар сургуулийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Булган сумын 3 дугаар сургуулийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 39 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Хувьсах зардал болон гүйцэтгэл, үр дүнд суурилан санхүүжүүлэх журам"-ын 8.4 дэх заалтад "Төсвийн тухай хуулийн 7.9-д заасны дагуу Боловсролын сургалтын байгууллагын жилийн эцсийн дансны үлдэгдлийг дараагийн төсвийн жилд шилжүүлнэ" гэж заасантай холбоотой мөнгөн хөрөнгийн данс 75.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө 193.1 сая төгрөгөөр нэмэгдсэнээс 66.5 сая төгрөгийн сургалтын тоног төхөөрөмж худалдан авсан, хандиваар 1.0 сая БШУЯ-аас шилжүүлсэн буюу хөрөнгө оруулалтаар хуваарилсан 125.6 сая төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэсэн байна.

632502725

Бусад асуудлын хэсэг

Булган сумын 3 дугаар сургууль 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 8 зорилтын хүрээнд 85 арга хэмжээ төлөвлөж, биелэлтийг 89.3 хувиар тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

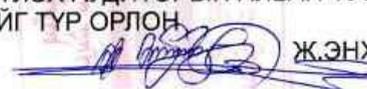
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН АЛБАН ТУШААЛЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ж.ЭНХЦООДОЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>254,527,331.88</u>	<u>199,222,848.62</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	183,402,972.19	75,456,049.93
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	183,402,972.19	75,456,049.93
3121	Төгрөг	183,402,972.19	75,456,049.93
31211	Төрийн сангийн харилцах	183,402,972.19	75,456,049.93
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	71,124,359.69	123,766,798.69
351	Түүхий эд материал	1,974,909.60	5,159,280.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	1,974,909.60	5,145,180.00
35130	Эм боох материал	-	14,100.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	1,642,700.00	2,906,661.60
354	Хангамжийн материал	67,506,750.09	115,700,857.09
35410	Бичиг хэргийн материал	1,777,000.00	2,363,400.00
35420	Аж ахуйн материал	46,062,402.09	83,866,182.09
35440	Түлш, шатах тослох материал	10,993,500.00	13,066,500.00
35450	Барилгын засварын материал	-	2,770,900.00
35460	Хүнсний материал	76,248.00	5,093,475.00
35470	Бусад хангамжийн материал	8,597,600.00	8,540,400.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>4,348,892,440.82</u>	<u>4,376,239,132.69</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,348,892,440.82	4,376,239,132.69
392	Биет хөрөнгө	4,214,290,307.50	4,244,236,599.45
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,186,400,000.00	4,186,400,000.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(354,681,110.84)	(424,454,444.12)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	380,197,427.02	534,673,052.02
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(154,541,869.47)	(231,901,916.23)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	132,278,093.00	170,910,393.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(65,429,249.94)	(79,872,638.95)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	125,500.00	125,500.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	10,565,760.00	10,565,760.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(8,980,896.00)	(10,565,760.00)
39217	Ном	88,356,653.73	88,356,653.73
393	Биет бус хөрөнгө	134,602,133.32	132,002,533.24
39301	Програм хангамж	13,678,000.00	13,678,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,775,866.68)	(4,375,466.76)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	122,700,000.00	122,700,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>4,603,419,772.70</u>	<u>4,575,461,981.31</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>7,823,470.28</u>	<u>11,322,957.04</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	7,823,470.28	11,322,957.04
413	Өглөг	7,823,470.28	11,322,957.04

41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	479,628.28	6,372,391.04
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,295,946.00	-
4136	Бусад өглөг	6,047,896.00	4,950,566.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,863,296.00	2,412,966.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	3,184,600.00	2,537,600.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,595,596,302.42	4,564,139,024.27
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,595,596,302.42	4,564,139,024.27
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	122,700,000.00	122,700,000.00
51101	Өмч: - төрийн	122,700,000.00	122,700,000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	4,472,896,302.42	4,441,439,024.27
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,215,264,941.47	4,215,296,941.47
51220	Тайлант үеийн үр дүн	257,631,360.95	226,142,082.80
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	4,603,419,772.70	4,575,461,981.31

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,761,095,996.10	2,016,363,325.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	129,209,025.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	129,209,025.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	2,617,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	2,617,500.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан -үндсэн хөрөнгө	223,599,834.50	126,591,525.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан -бараа материал	980,961.60	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,536,515,200.00	1,887,154,300.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,232,854,200.00	1,549,493,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,232,854,200.00	1,549,493,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	32,499,600.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	32,499,600.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	303,661,000.00	305,161,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	303,661,000.00	305,161,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,503,361,135.15	2,047,852,603.15
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,503,361,135.15	2,047,852,603.15
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,464,747,903.47	2,001,884,631.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	862,107,850.71	1,234,025,086.75
210101	Үндсэн цалин	651,721,116.42	826,342,192.00
210102	Нэмэгдэл	183,233,121.14	366,276,754.00
210104	Урамшуулал	27,153,613.15	41,406,140.75
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	100,893,566.32	160,347,722.61
210201	Тэтгэврийн даатгал	69,246,942.60	114,198,622.73

210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,057,085.22	12,405,619.60
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,956,927.10	6,110,410.22
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,861,115.67	5,517,291.32
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,771,495.73	22,115,778.74
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	285,208,480.32	280,022,160.99
210301	Гэрэл, цахилгаан	21,592,013.98	19,494,894.20
210302	Түлш, халаалт	241,889,532.00	239,193,478.79
210303	Цэвэр, бохир ус	21,726,934.34	21,333,788.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,261,200.00	350,000.00
210401	Бичиг хэрэг	1,101,200.00	350,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	160,000.00	-
2105	Нормативт зардал	46,315,264.00	56,339,400.20
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	251,600.00	-
210502	Хоол, хүнс	46,063,664.00	56,339,400.20
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,424,800.00	5,622,890.00
210604	Урсгал засвар	5,424,800.00	5,622,890.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,736,890.00	8,734,154.66
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,736,890.00	8,734,154.66
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	158,799,852.12	256,443,215.93
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,886,506.00	80,327,182.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,123,640.00	10,354,800.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	131,789,706.12	165,761,233.13
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	38,613,231.68	45,967,972.01
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	38,108,712.00	37,900,683.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	38,108,712.00	37,900,683.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	504,519.68	8,067,289.01
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	504,519.68	8,067,289.01
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	257,734,860.95	(31,489,278.15)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	103,500.00	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	103,500.00	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(103,500.00)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	257,631,360.95	(31,489,278.15)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,536,515,200.00	1,892,508,400.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	5,354,100.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	5,354,100.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	2,617,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	2,617,500.00

120009	Бусад орлого	-	2,736,600.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,536,515,200.00	1,887,154,300.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,232,854,200.00	1,549,493,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,232,854,200.00	1,549,493,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	32,499,600.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	32,499,600.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	303,661,000.00	305,161,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	303,661,000.00	305,161,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,378,521,054.75	1,947,741,085.26
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,378,521,054.75	1,947,741,085.26
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,340,718,849.07	1,896,908,057.25
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	860,765,822.43	1,250,519,769.34
210101	Үндсэн цалин	643,351,904.42	815,430,497.22
210102	Нэмэгдэл	187,183,193.24	387,869,129.39
210104	Урамшуулал	30,230,724.77	47,220,142.73
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	100,893,566.32	151,538,790.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	69,246,942.60	103,516,457.30
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,057,085.22	12,203,399.31
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,956,927.10	6,075,449.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,861,115.67	5,947,917.74
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,771,495.73	23,795,566.19
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	296,201,980.32	282,095,160.99
210301	Гэрэл, цахилгаан	21,592,013.98	19,494,894.20
210302	Түлш, халаалт	252,883,032.00	241,266,478.79
210303	Цэвэр, бохир ус	21,726,934.34	21,333,788.00
2105	Нормативт зардал	39,337,040.00	61,752,862.00
210502	Хоол, хүнс	39,337,040.00	61,752,862.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,954,500.00	11,079,050.00
210604	Урсгал засвар	6,954,500.00	11,079,050.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,555,890.00	18,477,961.66
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,674,000.00	2,443,200.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,881,890.00	16,034,761.66
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,010,050.00	121,444,463.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,120,850.00	107,880,163.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,889,200.00	13,564,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	37,802,205.68	50,833,028.01
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	37,297,686.00	42,765,739.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	37,297,686.00	42,765,739.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	504,519.68	8,067,289.01
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	504,519.68	8,067,289.01
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	157,994,145.25	(55,232,685.26)

5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	29,412,900.00	66,516,400.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	29,412,900.00	66,516,400.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	29,412,900.00	66,516,400.00
222001	Тоног төхөөрөмж	21,999,900.00	66,516,400.00
223001	Бусад хөрөнгө	7,413,000.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(29,412,900.00)	(66,516,400.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	128,581,245.25	(121,749,085.26)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		183,402,972.19
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	183,402,972.19	75,456,049.93

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	122,700,000.00	4,191,093,436.68	4,313,793,436.68
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	122,700,000.00	4,191,093,436.68	4,313,793,436.68
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	66,820,377.44	66,820,377.44
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	122,700,000.00	4,215,264,941.47	4,337,964,941.47
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	122,700,000.00	4,215,264,941.47	4,337,964,941.47
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	32,000.00	32,000.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	122,700,000.00	4,215,296,941.47	4,337,996,941.47
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	226,142,082.80	226,142,082.80
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	122,700,000.00	4,441,439,024.27	4,564,139,024.27

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Дүн	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,109,687,389.01	2,006,190,196.25	103,497,192.76	95.09
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,109,687,389.01	1,939,673,796.25	170,013,592.76	91.94
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,066,895,889.01	1,896,908,057.25	169,987,831.76	91.78
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,682,111,500.00	1,250,519,769.34	431,591,730.66	74.34
210101	Үндсэн цалин	1,268,653,700.00	815,430,497.22	453,223,202.78	64.28
210102	Нэмэгдэл	400,693,500.00	387,869,129.39	12,824,370.61	96.80
210104	Урамшуулал	12,764,300.00	47,220,142.73	(34,455,842.73)	369.94
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	158,581,900.00	151,538,790.26	7,043,109.74	95.56
210201	Тэтгэврийн даатгал	107,835,600.00	103,516,457.30	4,319,142.70	95.99
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,686,500.00	12,203,399.31	483,100.69	96.19
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,343,300.00	6,075,449.72	267,850.28	95.78
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,343,300.00	5,947,917.74	395,382.26	93.77
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	25,373,200.00	23,795,566.19	1,577,633.81	93.78
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	313,228,289.01	282,095,160.99	31,133,128.02	90.06
210301	Гэрэл, цахилгаан	31,133,128.02	19,494,894.20	11,638,233.82	62.62
210302	Түлш, халаалт	241,266,478.79	241,266,478.79	-	100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	21,333,788.00	21,333,788.00	-	100.00
2105	Нормативт зардал	61,796,700.00	61,752,862.00	43,838.00	99.93
210502	Хоол, хүнс	61,796,700.00	61,752,862.00	43,838.00	99.93
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	11,079,050.00	(11,079,050.00)	
210604	Урсгал засвар		11,079,050.00	(11,079,050.00)	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	35,039,900.00	18,477,961.66	16,561,938.34	52.73
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,593,500.00	2,443,200.00	2,150,300.00	53.19
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	30,446,400.00	16,034,761.66	14,411,638.34	52.67
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	186,803,900.00	121,444,463.00	65,359,437.00	65.01
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	173,019,800.00	107,880,163.00	65,139,637.00	62.35
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,784,100.00	13,564,300.00	219,800.00	98.41
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	42,791,500.00	42,765,739.00	25,761.00	99.94
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	42,791,500.00	42,765,739.00	25,761.00	99.94
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	42,791,500.00	42,765,739.00	25,761.00	99.94
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	66,516,400.00	(66,516,400.00)	

2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	66,516,400.00	(66,516,400.00)	
222001	Тоног төхөөрөмж	-	66,516,400.00	(66,516,400.00)	
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,066,895,889.01	1,857,272,200.00	209,623,689.01	89.86
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,549,493,700.00	1,549,493,700.00	-	100.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,549,493,700.0	1,549,493,700.00	-	100.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	313,228,289.01	305,161,000.00	8,067,289.01	97.42
132001	Орон нутгийн төсвөөс	313,228,289.01	305,161,000.00	8,067,289.01	97.42
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	204,173,900.00	2,617,500.00	201,556,400.00	1.28
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	204,173,900.00	2,617,500.00	201,556,400.00	1.28
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		183,402,972.19	(183,402,972.19)	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		75,456,049.93	(75,456,049.93)	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитын явцад санхүүгийн тайланд 19,225.0 мянган төгрөгийн 3 алдааг залруулж, нийт 30,627.4 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 13,572.0 мянган төгрөгийн 5 төлбөрийн акт тогтоож, 17,055.48 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

Сургуулийн тогооч Н.Ариунаад мэргэжлийн зэргийн нэмэгдэл олгохдоо тогоочийн үнэмлэх болон мэргэшлийн зэргийн үнэмлэхийг шалгаж үзэлгүйгүйгээр цалин, мэргэшлийн зэргийн нэмэгдэл олгосон нь нотлох баримтын итгэл үнэмшилтэй байх, зохистой, үнэн зөв байх гэсэн шаардлагыг хангахгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д *“төсвийн үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах”*, 16 дугаар зүйлийн 16.5.2-т *“батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих,”* Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 5 дугаар хавсралтаар батлагдсан “төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид мэргэшлийн зэргийн нэмэгдэл олгох нийтлэг журам”-ын 9-т “Мэргэшлийн зэргийн нэмэгдлийг тухайн байгууллага жил бүрийнхээ төсөвт тусгаж олгоно” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.3-т заасныг тус тус үндэслэн 3,083,620.0 төгрөгийн төлбөрийн акт тогоосон.

2. Тайлант онд багш нарт ур чадварын нэмэгдэл олгох шалгуур үзүүлэлт харгалзалгүй ур чадварын нэмэгдлийг илүү хувиар тооцож 1,697,975.00 төгрөг олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 16.5.2-д *“батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих”*, БШУС, ХНХС, Сангийн сайдын хамтарсан 2021 оны А/35, А/10, 9 дүгээр тушаалын 10-т *“Энэхүү баримт бичгийн 4, 5-д заасан шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хийсэн үнэлгээнд 60,0 ба түүнээс дээш үнэлэгдсэн багш, ажилтны*

ажлын үр дүн, манлайлал, мэргэжлийн хөгжлийн ахиц дэвшил, амжилтийн түвшнийг харгалзан нэмэгдлийг дараах хувиар тогтооно” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.3-т ” заасныг тус тус үндэслэн төлбөрийн акт тогтоосон.

3. Сургуулийн жижүүр, тогооч нарт илүү цагийн хөлсийг буруу тооцож 2 дахин нэмэгдүүлж тооцсон, дотуур байрны багшид хяналтын хуудасгүйгээр нийт 6,387,009.00 илүү цагийн хөлс олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 16.5.2-д *“батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих”*, Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан “төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид нэмэгдэл хөлс олгох журам”-ын 5.-д “Албан хаагчийг ээлжийн хуваарийн дагуу шөнийн цагт ажиллуулбал шөнийн цагийн нэмэгдэл хөлсийг олгоно. Ээлжээр ажилладаг албан хаагчийн ээлж долоо хоногийн амралтын болон нийтээр амрах баярын өдөр таарсан бол долоо хоногийн амралтын болон нийтээр амрах баярын өдрөөр ажилласны нэмэгдэл хөлс олгохгүй” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.3-т *“Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон”* гэж заасныг тус тус үндэслэн төлбөрийн акт тогтоосон.

4. Сургуулийн захирал Б.Мөнхжаргал БШУЯамны 2024 оны 06 дугаар сарын 24-ны өдрийн албан бичгийг үндэслэн 2023 оны 11 сард нягтлан бодогчийн ажилд томилогдон ажиллаж байсан Б.Амаржаргалд 1.5 сарын үндсэн цалингаар балансын урамшуулал олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 16.5.2-д *“батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих”*, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2-т *“Нягтлан бодох бүртгэлийн ажилд үр бүтээл гарган ажилласан нягтлан бодох бүртгэлийн ажилтныг шагнаж урамшуулж болно”* гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.3-т *“Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон”* гэж заасныг тус тус үндэслэн 1,838,800.0 төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоосон.

5. Сургуулийн слесарь Б.Бямбасүрэнгийн өвчтэй байх хугацаанд цалин, үр дүнгийн мөнгөн урамшуулалд 564,570.0 төгрөг олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д *“Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах”*, Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан “Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам”-ын 2.1-д *“Хуульд өөрөөр заагаагүй бол улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг хөдөлмөрийн дотоод журам, албан тушаалын тодорхойлолт, төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажил, үүргээ хангалттай гүйцэтгэсэн, ажлын байранд хөдөлмөрийн сахилга, ёс зүйн зөрчил гаргаагүй албан хаагчид олгоно, мөн 2.5-д “2.4-т зааснаас бусад төрийн албан*

хаагчид үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажил үүргийн биелэлт, ажлын гүйцэтгэлийн үр дүнг үндэслэн олгоно” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.3-т “Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон” гэж заасныг тус тус үндэслэн 1,838,800.0 төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоосон.

5.2 Албан шаардлага

Булган аймаг дахь сум дундын иргэний хэргийн шүүхийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн захирамжаар нягтлан бодогч Э.Одгэрэлд ажилгүй байх хугацааны цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн нөхөх төлбөрт нийт 17,055,400.00 төгрөгийг сургуулийн батлагдсан төсвөөс олгосон нь Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.1 дэх “Иргэн, хуулийн этгээдийн хохирлыг барагдуулсны улмаас өөрт учирсан хохирлыг төлүүлэх үүргийг тухайн захиргааны байгууллагын дээд шатны байгууллагын дотоод аудитын нэгж хариуцна гэж заасныг үндэслэн албан шаардлага өгсөн.

Шийдвэрлэсэн нь: Шүүхийн шийдвэрээр сургуулийн төсвөөс төлсөн 17,055,400.00 төгрөгийг сургуулийн захирал Б.Мөнхжаргалаар төлүүлж байгууллагыг хохиролгүй болгох арга хэмжээ авч хэрэгжилтийг 2025 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Боловсролын газрын ХШҮДАГ-ын дарга (Х. Чинтогтох) -д даалгав.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Байгууллагад өгөх өглөгийг дутуу тайлагнасан.	1	4,950.6			1	4,950.6	1	4,950.6				
Үр дүнгийн тайланг 222001 зардалд буруу илэрхийлж нэмэгдүүлсэн.	1	12,349.3			1	12,349.3	1	12,349.3				
МГ-ний тайланд хөрөнгийн зардлыг илүү тооцсон.	1	1,925.1			1	1,925.1	1	1,925.1				
Дүн	3	19,225.0			3	19,225.0	3	19,225.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс				
		Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж	Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
ТӨЛБӨРИЙН АКТ

2025 оны 02 дугаар сарын 24

Дугаар 01/80

Булган сум

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан, Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Булган сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн аудит хийхэд дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд батлагдсан төсвөөс сургуулийн түүхт 100 жилийн ой угтсан арга хэмжээнд 521,610.0 (таван зуун хорин нэгэн мянга нэг зуун арав) төгрөгийн шатахуун зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.2-д "Батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих", мөн хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.3.8-д "Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн." гэж заасныг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ** нь:

1. Зориулалт бусаар зарцуулсан 521,610.0 (таван зуун хорин нэгэн мянга нэг зуун арав) төгрөгийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын төрийн сан банкин дахь аймгийн төсвийн орлогын 100040051005 тоот дансанд" төвлөрүүлэх;

2. Актын биелэлтийг 2025 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг сургуулийн захирал (Н.Түвшинмөнх), нягтлан бодогч (П.Эрдэнээл) нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН АЛБАН ТУШААЛЫН АЛБАН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ж.ЭНХЦООДОЛ
"ЦЭСБ АУДИТ" ХХК-ИЙН АХЛАХ АУДИТОР Ш.ГАНЧИМЭГ

632505~50

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
ТӨЛБӨРИЙН АКТ

2025 оны 02 дугаар сарын 24

Дугаар 01/81

Булган сум

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан, Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Булган сумын ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн аудит хийхэд дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд ажилтнуудад ээлжийн амралтын хугацаанд 586,143.0 (таван зуун наян зургаан мянга нэг зуун дөчин гурав) төгрөгийн үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.2-д “батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих”, Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан “Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам”-ын 4.3-т “Мөнгөн урамшууллыг байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журам, албан тушаалын тодорхойлолт, хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажил үүргийн гүйцэтгэлийн чанар, үр дүнг харгалзан ажлын байранд хөдөлмөрийн сахилга, ёс зүйн зөрчил гаргаагүй сургалтын байгууллагын багш, туслах багш, албан хаагчид олгоно.” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.”, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.3-т Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон” гэж заасныг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Үр дүнгийн мөнгөн урамшуулалд олгосон 586,143.0 (таван зуун наян зургаан мянга нэг зуун дөчин гурав) төгрөгийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын төрийн сан банкин дахь аймгийн төсвийн орлогын 100040051005 тоот дансанд” төвлөрүүлэх;

2. Актын биелэлтийг 2025 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор Булган

632505246

аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг сургуулийн захирал (Н.Түвшинмөнх), нягтлан бодогч (П.Эрдэнэзул) нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН АЛБАН ТУШААЛЫН АЛБАН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ ЭНХЦООДОЛ
"ЦЭСБ АУДИТ" ХХК-ИЙН АХЛАХ АУДИТОР Ш.ГАНЧИМЭГ

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН АЛБАН
ШААРДЛАГА

2025 оны 02 дугаар сарын 24

Дугаар 01/25

Булган сум

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Булган сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Сургуулийн захирлын 2024 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн Б/105 дугаар тушаалаар багш нарт ур чадварын нэмэгдлийг илүү хувиар тооцож 3,413,050.0 (Гурван сая дөрвөн зуун арван гурван мянган тавин) төгрөгөөр олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", БШУС, ХНХС, Сангийн сайдын хамтарсан 2021 оны А/35, А/10, 9 дүгээр тушаалын 10-т "Энэхүү баримт бичгийн 4, 5-д заасан шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хийсэн үнэлгээнд 60,0 ба түүнээс дээш хувь үнэлэгдсэн багш, ажилтны ажлын үр дүн, манлайлал, мэргэжлийн хөгжлийн ахиц, дэвшил, амжилтын түвшнийг харгалзан нэмэгдлийг дараах хувиар тогтооно." гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно.", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.11-т "Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал." гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

Дээрх зөрчлийг давтахгүйгээр ажиллаж хэрэгжилтийн тайланг 2025 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Булган сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн захирал Э.Түвшинмөнх, нягтлан бодогч П.Эрдэнэзул нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН АЛБАН ТУШААЛЫН АЛБАН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ж.ЭНХЦООДОЛ
"ЦЭСБ АУДИТ" ХХК-ийн АХЛАХ АУДИТОР Ш.ГАНЧИМЭГ

632504096

Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн асуудлын бүртгэл

Аудитын нэр: Булган сумын 1-р сургуулийн 2024 оны СТА
Тайлант хугацаа: 2024.07.01-2024.12.31

Аудитын код: БУА-2025/011/НА-СТА-ТШЗ
Аудитын нэр: Булган сумын 1-р сургуулийн 2024 оны СТА
Тайлант хугацаа: 2024.07.01-2024.12.31

АГАДТ д/д	АГАДТ д/д	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Материаллаг эсэх	Үр өгсөөжөөр тооцох эсэх	Стандарт заалт	Шалгуур үзүүлэлт		Алдаа зөрчлийн ашиглал	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Аудитын байгууллагаас өгсөн хэрхэ	Гаргасан шийдэл
							Хууль тогтоомжийн заалт	Хууль тогтоомжийн заалт				
1	МХ	Балш нарт үр чадварын нэмэгдлийг жилийн эцэст хавтгайруулан илүү тооцож олгосон.	3,413,050.0	Материаллаг	Тийм	УСНББОУС-1	Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.2, БШУ-ны сайд, ХНХ-ын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны А/35.А/10/9 дүгээр хамтарсан тушаалаар баталсан "Шалгуур үзүүлэлт шинэчлэн батлах тухай" 9 дүгээр хавсралтын 10 дахь заалт	Хууль, тогтоомжтой холбоотой	Албан шавардлага өгөх	А/ш өгөх	А/ш өгөх	
2	МХ	ЗАА-ын ажилтнуудад ээлжийн амралтын хугацаанд Үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгосон.	586,143.0	материаллаг	Тийм	УСНББОУС-1	Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.2, ЗГ-ын 2019 оны 5-р тогтоол	Хууль, тогтоомжтой холбоотой	Төлбөрийн акт тогтоох /хавсралтаар/	ТТ/акт тогтоох	ТТ/акт тогтоох	ТТ/акт тогтоох
3	МХ	Сургуулийн батлагдсан төсвөөс 100 жилийн ой угтсан арга хэмжээнд зориулалт бус зарцуулсан.	621,610.0	Материаллаг	Тийм	УСНББОУС-12	Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5, Төрийн хэмэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.6 дахь заалт	Хууль, тогтоомжтой холбоотой	Төлбөрийн акт тогтоох	ТТ/акт тогтоох	ТТ/акт тогтоох	ТТ/акт тогтоох
4	БМ	Сургуулийн дотоод орчинд хэсэгчилсэн урсгал засварын ажлын төсвийг байгууллагын ӨХЗөөлөлөөр хэлэлцүүлж дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй.	4,620,803.0	материаллаг бус	Тийм	УСНББОУС-12	ТӨБЭЗ газрын 2018 оны 4-р сарын 03-ны өдрийн 86 тоот тогтоол, Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.2 дахь заалт	Хууль, тогтоомжтой холбоотой	Зөвлөмж өгөх	Зөвлөмж өгөх	Зөвлөмж өгөх	Зөвлөмж өгөх

Бэлтгэсэн:

ЦЭСБ аудит ХХК-ийн Ахлах аудитор

Хянасан:

Булган аймаг дахь ТАГ-ын Тэргүүлэх аудиторын албан тушаалын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч

Ш.Ганчимэг

Огноо: 2025.02.08

Ж.Энхцорлол

Огноо:

Танилцаж зөвшөөрсөн:

Сургуулийн захирал

Нягтлан бодогч

Н.Түвшинмөнх

Огноо:

П.Эрдэнэзул

Огноо:

